

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83345,Pazdro-Olga.html>
2022-10-05, 13:31

Pazdro Olga

PAZDRO Olga (8 VI 1905, Jasło – 16 VI 1984, Warszawa), geolog, mikropaleontolog. Córka Feliksa Warchołowskiego, prawnika prowadzącego sprawy związane z kopalnictwem ropy naftowej w Krośnieńskim, i Julii ze Stylińskich. Stąd wczesne zainteresowanie P. sprawami geologii.

Podstaw geologii uczyła się także w gimnazjum realnym w Jasle, gdzie w 1924 zdała maturę. Następnie studiowała geologię i paleontologię u W. Rogali i J. Siemiradzkiego na Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie, uzyskując w 1929 doktorat na podstawie rozprawy *Budowa geologiczna okolic Dukli i Żmigrodu* (1930). Od 1926 była żoną asystenta w Katedrze Geologii Uniw. Jana Kazimierza, Z. Pazdry, z którym w 1927 uzupełniała swą wiedzę w ośrodkach nauk geologicznych Francji i Szwajcarii. Również z mężem uczestniczyła w krajowych i zagranicznych wyjazdach naukowych, zwłaszcza na sympozja specjalistyczne (m.in. Czechosłowacja, Bułgaria, Maroko). Po doktoracie pracowała jako wolontariuszka w macierzystej katedrze. Publikacje z tego okresu podpisywała nazwiskiem Warchałowska-Pazdrowa. Wśród nich był artykuł *O namulinach okolic Dukli* (1934), stanowiący początek jej prac z zakresu mikropaleontologii.

Pod nieobecność uwięzionego przez władze sowieckie we Lwowie męża, w 1945 z synem Przemysławem wyjechała do Krakowa, gdzie w roku akademickim 1945/46 była asystentem W. Rogali w Akad. Górniczej. Wspierała staranie Senatu Politechniki Gdańskiej o zwolnienie męża z więzienia, a gdy w poł. 1946 dotarł do Krakowa, razem zdecydowali się na podjęcie pracy na wydziale inżynierii wodnej i lądowej (później budownictwa wodnego) Politechniki Gdańskiej. Zorganizowali tam Katedrę Geologii, w której P. jako adiunkt prowadziła do 1956 zajęcia z geologii i paleontologii. Z tego zakresu miała wykłady i ćwiczenia i w innych uczelniach Gdańska, a w tym w Wyższej Szkole Pedagogicznej

(1951–52). Od 1955 była docentem.

W 1956 podjęła pracę w Zakładzie Nauk Geologicznych PAN w Warszawie; organizowała tam Pracownię Mikropaleontologiczną, którą kierowała do przejścia na emeryturę (1975), od 1966 jako profesor.

Przed wojną oraz w pierwszych latach pracy na Politechnice Gdańskiej była głównie geologiem regionalnym prowadzącym początkowo badania w Krośnieńskim. Od poł. XX w. podjęła rozpoznanie mikrofauny osadów jury Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej i – na podstawie próbek z wierceń – na Niżu Polskim. Określiła również mikrofaunę pienińskiego pasa skałkowego w osadach jury i kredy. Zajmowała się także ogólnymi problemami mikropaleozologii, a w tym biologią i paleoekologią.

Z zakresu systematyki otwornic środkowojurajskich poznawczo nowatorskie były jej opracowania: *Epistominidae (Foraminifera) środkowej jury Polski* (1969), *Ophthamidium wezulu i batonu okolic Częstochowy* (1958), *Uwagi o rodzajach Ophthamidium i Palaemiliolina (Foraminiferida)* (1972) oraz *Globigeryny batonu Polski* (1969). W pierwszej z tych prac opisała 27 gatunków (w tym 9 nowych), w pozostałych, stosując m.in. metody statystyczne, ustaliła taksony o znaczeniu stratygraficznym. Zajęła się także sposobami regeneracji skorup, co pozwoliło na uściślenie opisu gatunkowego, zwłaszcza *Globigerina bathoniana*. W zakresie stratygrafii i paleoekologii otwornic jury Niżu Polskiego ogłosiła: *O stratygrafii rozprzestrzenienia milonitów środkowojurajskich w Polsce* (1959), *Charakterystyka mikropaleontologiczna wezulu i batonu Niżu Polskiego* (1960) oraz *Uwagi o związkach mikrofauny z osadami w doggerze okolic Częstochowy* (1978, razem z J. Garbowską i B. Łacką). Na podstawie skamieniałości planktonicznych ustalono m.in. oscylacje głębokości w zbiorniku morskim.

Badania nad otwornicami jury i dolnej kredy Karpat P. prowadziła przeważnie z K. Birkenmajerem, m.in. praca *Microfaunal Reconnaissance of the Dogger of the Pieniny Klippen Belt (Carpathians) in Poland* (1963). W pracach tych opisano kilkadziesiąt nowych otwornic, uściślających wiek

warstw, w których się zachowały. W artykułach typu ogólnego P. podejmowała, zwykle pobudzając do dyskusji innych badaczy, analizy cech ewolucji biologicznej badanych grup zwierzęcych, ale także odtwarzała paleoekologię i paleogeografię.

Szczególnie zaangażowana była w pracy społecznej organizacji naukowych, w tym Polskiego Tow. Przyrodników im. Kopernika, Polskiego Tow. Geologicznego, Polskiego Tow. Geograficznego i Gdańskiego Tow. Naukowego.

Fleszarowa.

„Annales Societatis Geologorum Poloniae” 1986 (K. Pożaryska); „Przegląd Geologiczny” 1985 (K. Birkenmajer, S. Geroch); Archiwum PAN: akta osobowe.

Zbigniew Wójcik

[Poprzedni](#)
[Następny](#)